

שיעור 7 (בבית) תפילת נשים וקריאה בתורה לנשים

אמנם בקהילת "קשת" במזכרת בתיה רבות הנשים שקוראות בתורה ועולות לתורה, אך באופן כללי ניתן לומר כי עדיין רובה של היהדות האורתודוקסית שולל מנשים את הזכות לקרוא בספר התורה ולעלות לתורה. בשיעור זה נערוך לימוד מעמיק בחברותות, הבוחן את המקורות ההלכתיים השונים בדבר תפילת נשים, קרבה של אישה לספר התורה וקריאת נשים בתורה.

- נברר בין הבנות את הידע המוקדם בתחום- האם נשים עולות לתורה? האם זה מותר על פי ההלכה?
- נקיים דיון קצר בשאלה- האם ראוי שאישה תקרא בספר התורה?
- מה משמעות העלייה/קריאה בתורה עבור בת המצווה?
- לימוד בחברותות- מקורות הלכתיים לתפילת נשים (מצ"ב).
- דיון במליאה על פי השאלות בדף הלימוד.

מקורות הלכתיים לתפילת נשים

❖ "גם במקום שנהגו להחמיר בימים נוראים, שרבים מתאספים לילך לבית הכנסת, מותרין ללכת לבית הכנסת כשאר נשים, כי הוא להן עצבון גדול שהכל מתאספין והן יעמדו חוץ"

שו"ת תרומת הדשן, פסקים וכתבים סימן קל"ב

ספ"י "שאלו וגשבו" ז"ל הרב ישראל בן עמיאל איסל"ן נכתב במאה ה- 14 והי' המציאות המיסטורית המגואר בקטע זה מבחינת העצם הנשים אביג הכנסת זה דעגבן על כך?

❖ "עיקר להלכה שאישה מותרת בכל"

הרמ"א, או"ח, סימן פ"ח ס"א

1. המ"א חי במאה ה- 16 בקולין. פסיקתו כי כל המאכל מוגרז אשים היא פסיקה גקדימית שמקדימה את זמנה מצד דעגבן פוסק כך המ"א?
2. מה המשמעות של פסיקתו?

❖ 'בזמננו נשתנה המצב ונשתנו הטבעים, והנשים אם תישארנה בבית ולא תבואנה לבית הכנסת תשתכח מהם תורת היהדות לגמרי, ובוודאי שאסור להדיחן ולהרחיקן בגלל חומרא יתירה שאין לה יסוד מוצק בש"ס ובפוסקים..."

הרב וינברג, שו"ת שרידי אש חלק ב' סימן י"ד

הרב וינברג חי מסוף המאה ה- 19 עד אמצע המאה ה- 21 בצמניה. היה ניצול שואה ופרסם את כתביו שאחר השואה בספ"י "שאלו וגשבו" שנקרא "שרידי אש".

1. מהי טענתו המרכזית של הרב וינברג אבי מקומן של נשים בציון ובגפ"א?
2. מצד דעגבן קובע הרב וינברג כי "אסור להדיחן ולהרחיקן" ביחס אקופה שבה חי?

אישה מחזיקה ספר תורה

❖ "כל הטמאין ואפילו נידות... מותר לאחוז ספר תורה ולקרות בו. שאין דברי תורה מקבלין טומאה..."

רמב"ם, משנה תורה, הלכות ספר תורה פרק י' הלכה ח'

1. בניגוד לענף היוצא שאסור לנשים לאחוז בספר הגורם במן המחזור החודשי ולאחזיו עז שטובלוג במקוה, מה פסיקתו של הרמב"ם?
2. מה המסייג לכך שמוגד אישה בימי טומאה ימי המחזור החודשי לעג בספר גורם?

❖ "כל הטמאים אפילו נידות מותרים לאחוז בספר תורה ולקרות בו מכאן שאין כל מניעה שאישה תיגע בספר תורה ואפילו היא טמאה בטומאת נידה ואפילו בימי ראיתן..."

שולחן ערוך, יורה דעה סימן רפ"ב הלכה ב

1. האם מקור זה מסכים עם הרמב"ם במקור הקודם? מה אוסיף עליו?

❖ 'ונשים החמירו על עצמן להימנע מלגעת בספר תורה בימי ראיתן'

אור זרוע א' הלכות נידה

1. אם כן, מה מקור הגרסיה שזכרנו שאסור לנשים במן המחזור החודשי לעג בספר הגורם?

עליית נשים לתורה

❖ "והכל עולין למנין שבעה אפילו אישה אפילו קטן, אין מביאין את האישה לקרות לרבים..."

תלמוד בבלי, תוספתא מסכת מגילה דף פ"ג עמוד א

1. כבר בגקופר הגאון מבבלי מקובל כי אישה יכולה לעלות לגורם במן בביג אבאים, אך אין היא קובאת בגורם. מדוע אם כן אדעגכס בוטל האנהג המה?

❖ "...הכל עולין לקריאת התורה למנין שבעה אפילו אישה וקטן, אבל אמרו חכמים אישה לא תקרא בתורה מפני כבוד הציבור. הרי שלא חששו לאסור משום קול באישה ערוה..."

שו"ת יחוה דעת, הרב עובדיה יוסף

שנגר בזכור ואחרייג

1. מהי טענתו של הרב יוסף בדברי ע"יגה של אישה אגורה? מדוע הוא אוסר זאגן?
2. מה הם שני הטעמים שמביא אדעגו?

❖ יש מי שאומר שמכל מקום צריך בכל קריאה אחד גדול והואיל וכבר קרא אחד כבר נשלמה תקנת משה רבנו ע"ה ואין כאן עוד קריאה אלא מתקנת עזרא ויש מי שמפרש שלא נאמרו הדברים אלא בזמן שהיו קוראין אמצעיים בלא ברכה ואישה יכולה לקרות באמצע.

המאירי על הסוגיה

1. מאי קובע כי אישה יכולה לעלות אגורה באחד מן העלויג האמצעיג לא עלויג ראשונג של כמן וישאל לא עלויג שביעיג ו"אפטי"ג אקאל בזכר זאמם מה חשיבוג העלויג אגורה בפז זאג עס אלל בזכר?

❖ רבינו ניסים בפירושו לרי"ף סובר שלפי הנוהג שהיה בעבר, אישה וקטן אינם עולים ל"ראשון" ול"אחרון" כפי שאמרנו. הרי כיום, כיוון שתקנו רבנן שכולם מברכים, אישה וקטן יכולים לקרוא ואפילו "ראשון" ו"אחרון" ואם נשים קוראות, ודאי שהן גם מברכות.

רבינו ניסים, סימן אלף קכ"ה

1. מה היא ההגהגחוג המיסטויג שעליו מצביע רבנו ניסים?
2. במה שונה פסיקתו מפסיקתו של המאירי?

1. אחר קריאתו של ההגהגחוג ההפכ"ג- מה גורמג אנו בזנג הדיקס המיסטוי של ההגהגחוג ההפכ"ג בסו"ג"ג מקומן של נשים בגעלוג וביחס אספכי הגורמה?

2. עס כיוס, יש רבנים הפוסלים נשים זאקרוז זעלוג אגורה, מדוע אדעגכזן פוסקים ככ?

3. מה הוא המצב האידיאלי בעיניכזן אצבי מקומן של נשים בזיג הכנסג ובקריאת הגורמה?